

वा० रा०

॥ ६२ ॥

यदाभिषेकः सज्जः इदानीं तस्मिन्नेव तस्मिन्वर्तमानकाले उक्तराजचिन्हाभावः मुखवर्णश्चापूर्वः कदाप्यनुभूतः ॥ हर्षकाले हर्षाभावश्चेति इदं किमित्यर्थः ॥ १८ ॥ विलपन्ती दुः
स्वेन भाषमाणां तत्र भवान् पूज्यस्तातोदशरथः अत्र भवत्तत्र भवच्छब्दौ पूजार्थौ ॥ १९ ॥ उत्कटाप्रियश्रवणेन सीताया अत्यंतमोहोमाभूदिति विविधगुणकीर्तनेन संबोधयति ॥
कुलेत्यादि ॥ येन क्रमेण हेतुना इदं प्रवाजनमागतं तच्छृणु ॥ २० ॥ २१ ॥ नृपेणोद्यमे प्रस्ताविते ममाभिषेके सज्जे सति तथाय स समयः प्राचीनो वरसंकेतः प्रचोदितः प्रवर्तितः तेन
प्रवर्तनेन राजा धर्मेण धर्ममार्गेण प्रतिनिर्जितः स्ववशः कृतः ॥ २२ ॥ अस्तु प्रकृते किं तत्राह ॥ चतुर्दशेत्यादि ॥ पित्रा वरनिर्जितपितृनियोगेन आद्यवरपालनरूपेण भरतश्च द्वि

अभिषेको यदा सज्जः किमिदानीमिदं तव ॥ अपूर्वो मुखवर्णश्च न प्रहर्षश्च लक्ष्यते ॥ १८ ॥ इतीव विलपन्ती तां प्रावाच रघुनंदनः ॥ सीते
तत्र भवांस्तातः प्रवाजयति मां वनं ॥ १९ ॥ कुले महति संभूते धर्मज्ञे धर्मचारिणि ॥ शृणु जानकियेनेदं क्रमेणाग्रागतं मम ॥ २० ॥ रा
ज्ञासत्यप्रतिज्ञेन पित्रा दशरथेन वै ॥ कैकेय्यै मम मात्रे तु पुरा दत्तौ महावरौ ॥ २१ ॥ तथाद्य मम सज्जेस्मिन्नभिषेके नृपोद्यते ॥ प्रचोदि
तः स समयो धर्मेण प्रतिनिर्जितः ॥ २२ ॥ चतुर्दशहिवर्षाणि वस्तव्यं दंडके मया ॥ पित्रामे भरतश्चापि यौवराज्ये नियोजितः ॥ २३ ॥ सो
हं त्वामागतो द्रष्टुं प्रस्थितो विजनं वनं ॥ भरतस्य समीपे तेनाहं कथ्यः कदाचन ॥ २४ ॥ ऋद्वियुक्ता हि पुरुषानसहते परस्तवं ॥ तस्मान्न
ते गुणाः कथ्या भरतस्याग्रतो मम ॥ २५ ॥ अहं तेनानुवक्तव्यो विशेषेण कदाचन ॥ अनुकूलतया शक्यं समीपे तस्य वर्तितुं ॥ २६ ॥

तीयवरपालनरूपपितृनियोगेन यौवराज्ये नियोजितः मयेति शेषः ॥ ज्येष्ठाज्ञां विना तस्य तल्लाभासंभवात् ॥ २३ ॥ अथ सीताया गृहेऽवस्थितौ सुखजनकबुद्धिरुपदिश्यते भर
तस्येत्यादिना ॥ न कथ्यो न श्लाघनीयः ॥ २४ ॥ ते प्रसिद्धाः मम गुणाः ॥ २५ ॥ अहं तेनानुवक्तव्यो विशेषेण कदाचनेति प्राचीनः पाठः कतकेन दर्शितः ॥ अहमस्मत्स्वरूपं ते त्वया वि
शेषेण विशिष्य कदाचन कदापि नानुवक्तव्यः सरसीभिर्वाताप्रसंगे इति शेषः ॥ भरतस्याग्रत इत्यनुकर्षः ॥ तत्र हेतुरनुकूलतयेति ॥ मत्स्वरूपवर्णनं च तस्य प्रतिकूलमिति भावः ॥ ना
पितृवतेन भर्तव्या विशेषेण कदाचनेति आधुनिकपाठस्तु न तथा चमत्कारी ॥ विशेषेण न भर्तव्या किंतु बंधुसाधारण्येनेत्यर्थः ॥ अनुकूलतयेत्युत्तरार्धस्य तथोपयोगाभावात् ॥ २६ ॥

अ० कां

॥ ६२ ॥